

Toekomst in eigen Hand - Kinderen met een beperking in migrantengezinnen

Verslag bijeenkomst met professionals op 26 mei 2009

Plaats: MEE nwh in Haarlem

Aanwezig: 23 professionals.

Organisatie: mevr. M. Bernadini (ProFor), inleider cultureel antropoloog en socioloog de heer C. Hoffer, de heer I. Yerden (PRIMO nh) en mevr. T. Fraai (voorzitter).

Inleiding

Na welkomstwoord van voorzitter en mevrouw M. Bernadina werd de film vertoond.

Filmpjes over het thema migranten met een beperking

Palestijns-Nederlands gezin

De volgende twee projectfilmpjes zijn gemaakt door Schoonhoven Productions. In het ene spreken de Palestijns-Nederlandse Jamila Ataqta en haar zoon Faris over het leven met Ayat, de zwakbegaafde dochter van Jamila. De moeder vertelt over de moeilijkheid te onderkennen, in een voor haar vreemde taal en cultuur, dat Ayat een verstandelijke beperking had. Faris praat als broer over haar. Jamila spreekt over haar zoektocht naar kennis en hulp, en haar omgang met schaamte, taboe, de afwijzing door de vader, die een nauw familielid van Jamila is, en haar geloof. Imam M. R. Uygun geeft vanuit de islamitische traditie zijn afkeurende oordeel over schaamte en taboes ten opzichte van het accepteren van kinderen met een (verstandelijke) beperking en van het huwelijk tussen bloedverwanten, dat de Koran vanwege de risico's niet toestaat.

Cultureel antropoloog

Het tweede filmpje was direct op professionals gericht. Het bevat een gesprek met cultureel antropoloog en socioloog dr. C. Hoffer. Hij benadrukt dat het als hulpverlener van belang is om de levensgeschiedenis van elke cliënt te kennen, allochtoon of autochtoon. Dat kan de vorm aannemen van een 'cultureel interview'. Hulpverlening is gebaat bij training op het gebied van interculturele communicatie. Te vaak worden misverstanden gekoppeld aan een godsdienst, met name de islam, terwijl het heel vaak om cultuur en sociaal-economische positie gaat. Wat professionals vooral moeten nastreven met cliënten die vreemd voor hen zijn is 'normaliseren' van de relatie. Ook als de cliënt in geesten gelooft en op medicijnmannen vertrouwt moet je daar naar luisteren en laten weten dat je er zelf anders over denkt. Dan blijft de communicatie gelijkwaardig.

De films worden goed ontvangen door de aanwezigen.

Reacties op het thema door de aanwezige professionals

Een consulent van MEE: het is herkenbaar wat op de film werd getoond, als je bijvoorbeeld kijkt in Amsterdam. De ouders in Amsterdam die een kind hebben met een beperking, weten niet wat de beperking inhoudt. Hiervoor is informatie een belangrijk middel om de ouders op de hoogte te stellen of zich daarvan bewust te laten worden. Ouders komen met MEE in contact via het consultatiebureau, artsen of school. Medewerking in eigen taal is belangrijk om adequate hulp te verlenen.

C. Hoffer: er is een kloof tussen de "witte instellingen" en de doelgroep. De cliënt heeft andere ideeën dan de hulpverlening. De hulpverlening heeft weinig kennis over de achtergrond van de cliënten; er is ook een communicatieprobleem tussen de hulpverlening en de cliënt.

Cursus interculturele communicatie is belangrijk. Om te communiceren heb je interculturele uitgangspunten nodig.

De moeder met het gehandicapte kind uit het filmpje heeft een slechte ervaring met de instellingen.

Op eigen initiatief moest zij van de éne instelling naar de andere gaan. Er was geen adequate informatie over haar kind. De moeder heeft een islamitische achtergrond, dan is bijvoorbeeld seksualiteit vóór het huwelijk verboden. Maar de hulpverlening was daarvan niet op de hoogte en wist niet hoe hiermee om te gaan. Er was ook geen informatie in de eigen taal.

Een allochtone hulpverlener: het is makkelijker in de eigen taal om kennis te maken met een instelling. De hulpverleners daarentegen hebben het idee, dat de informatie in het Nederlands goed werkt, maar in de praktijk is dat niet zo.

Op de vraag wat hulpverleners kunnen doen om de kloof te verkleinen, kwamen de volgende opmerkingen:

Toekomst in eigen Hand - Kinderen met een beperking in migrantengezinnen

- Er is behoefte aan een film die je aan de ouders laat zien. Misschien een bijeenkomst organiseren voor de ouders.
- In het algemeen waren de hulpverleners het erover eens, dat de drempel tot de hulpverlening en activiteiten laag moet zijn.
- Eén hulpverlener werkt op een school voor moeilijk lerende kinderen: het betrekken van de ouders bij de activiteiten is belangrijk. De ouders moeten bewust gemaakt worden van de verschillende gradaties gehandicapten (van licht tot zwaar, van zichtbaar tot onzichtbaar).
- Sommige hulpverleners hebben de opmerking gemaakt, dat kennisoverdracht aan ouders belangrijk is evenals de wijze van kennisoverdracht.
- Interculturalisatie en diversiteit zijn belangrijk bij de hulpverleningsinstellingen. Ook hulpverleners moeten het belang van interculturalisatie onderkennen.

Wat kunnen de Marokkaanse en Turkse ouders zelf doen?

- C. Hoffer: De ouders weten weinig over de mogelijkheden; zij hebben in het algemeen taalproblemen.
- Ouders met gehandicapte kinderen moeten gelegenheid krijgen om cursussen te volgen, met name hoe zij met hun gehandicapte kinderen moeten omgaan.
- Een hulpverlener vertelt haar ervaring, zij werkt met name voor diabetes: vele Marokkaanse vrouwen komen bij elkaar en praten dan over diabetesproblemen, maar alleen als ze eerst goed geïnformeerd zijn. Dus informatie vooraf is een eerste vereiste om onderlinge gesprekken te organiseren.

Presentatie over het project Toekomst in eigen hand

Mevr. Bernadina van ProFor lichtte het project 'Toekomst in eigen hand' toe en gaf een korte samenvatting van het onderzoek naar voorkomen en oorzaken van beperkingen bij Turks-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse migrantenkinderen.